

**Криворучкіна Олена
Володимирівна,**
к.г.н., доцент
ДВНЗ «Київський національний
університет імені Вадима
Гетьмана», Україна

Olena Krivoruchkina,
PhD (Geol.), Associate Professor,
Kyiv National Economic
University named after Vadym
Hetman, Ukraine

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

RESOURCES PRODUCTIVITY OF COMPANY

Анотація. Доведено пріоритетність стратегічних ресурсів у забезпеченні зростання продуктивності підприємства. Сформувано принципи формування ресурсного базису суб'єктів господарювання.

Ключові слова: продуктивність, традиційні ресурси, стратегічні ресурси, ресурсні трансформації

Abstract. Proven strategic priority resources in increasing the productivity of your enterprise. Formed Principi formation of the resource base of economic entities.

Key words: productivity, traditional resources, strategic resources, resource transformation

Сучасний етап розвитку суб'єктів господарювання зумовлює об'єктивну необхідність переосмислення ключових чинників максимального повного задоволення потреб споживачів за рахунок найефективніших ресурсних трансформацій та актуалізує проблематику дослідження продуктивності. Фрагментарність теоретико-методичної бази дослідження ресурсного забезпечення продуктивності підприємства унеможливує комплексну діагностику ланцюга «пошук — формування — реалізація», а також обмежує можливості системного підходу до вдосконалення управління продуктивністю суб'єктів господарювання з урахуванням сучасних концепцій стратегічного менеджменту.

Ресурсні фактори забезпечення продуктивності підприємства зазнали в останні роки суттєвих трансформацій, що зумовлено зростаючою невіддільністю матеріальної складової ресурсу від людини, що використовує його для виробництва продукції або надання послуг. На відміну від будь-якого матеріального ресурсу, стратегічні ресурси (інноваційні, інформаційні, інтелектуальні) не закріплені за конкретними блоками певної господарської системи, не схильні до впливу з боку просторових обмежень і закону збереження речовини і енергії [1]. Результатом взаємодії стратегічних ресурсів підприємства є володіючі вищою стратегі-

чною придатністю і споживчою цінністю потенційні можливості і стратегічні компетенції вищого порядку, накопичення і використання яких забезпечує позитивний вектор розвитку суб'єктів господарювання за рахунок зростання їх продуктивності [2—4].

Підвищення ролі та значення стратегічних ресурсів призводить до подальшого ускладнення оцінювання продуктивності підприємства, оскільки, ресурсні фактори продовжують наповнюватися нефізичними характеристиками. З огляду на це, для їх опису використовуються величини, що не можуть бути виміряні, а можуть бути лише оцінені [5]. За результатами дослідження встановлено, що саме стратегічні ресурси створюють передумови для зростання продуктивності традиційних ресурсів на всіх стадіях бізнес-процесів і за всіма функціональними напрямками діяльності. Враховуючи пріоритетне значення інноваційних, інтелектуальних та інформаційних ресурсів у забезпеченні позитивного вектору розвитку підприємства, їх продуктивність пропонується вимірювати темпами приросту окремих складових діяльності підприємства.

За результатами діагностики ресурсних передумов зростання продуктивності сформовано два блоки принципів формування ресурсів. Структурний блок включає оптимізацію структури ресурсів, забезпечення їх компонентної відповідності та збалансованості. Якісний блок визначається оптимізацією відтворення ресурсів; комплексністю і взаємопов'язаністю у використанні; цільовою та стратегічною спрямованістю.

Оптимізація структури ресурсів підприємства передбачає реалізацію таких цілей: формування оптимального ресурсного портфеля, дотримання ресурсних пропорцій підприємства, досягнення максимально ефективного рівня ресурсозабезпеченості всіх бізнес-процесів відповідно до цілей розвитку підприємства, адаптацію структури ресурсного базису до можливих змін середовища функціонування, підвищення стратегічної гнучкості ресурсів.

Компонентна відповідність ресурсів підприємства визначається специфікою і технологією виробництва. Це означає, що існує певна об'єктивна мінімальна межа необхідного обсягу для кожного з ресурсів підприємства, нижче від якої виробничий процес стає неможливим. Прискорення інноваційного розвитку підприємства призводить до посилення внутрішньої неоднорідності складових ресурсів, що, безумовно, ускладнює їх взаємозамінність і посилює ефект доповнюваності. Переважання відносин доповнюваності, навпаки, означає, що динаміка одного елемента ресурсів підприємства повинна наближатися до динаміки іншого

елемента, оскільки нарощування виробництва неможливе без майже одночасного і паралельного збільшення всіх ресурсів підприємства.

Однією із ключових умов ефективного функціонування суб'єктів бізнесу є збалансованість ресурсів, оскільки дефіцит одного з них виступає стримуючим чинником зростання продуктивності та підвищення результативності діяльності підприємства в цілому. Розроблення і реалізація управлінських рішень, спрямованих на забезпечення збалансованості традиційних ресурсів підприємства є комбінованим процесом, основу якого складає органічне поєднання різних методів і інструментарію управління:

- 1) прогнозне управління;
- 2) саморегулювання і адаптація за рахунок організації ресурсних потоків, адекватних характеру змін зовнішнього і внутрішнього середовища, з метою досягнення оптимального значення загальносистемного критерію ефективності використання ресурсів;
- 3) управління резервами та ліквідністю на основі синхронізації вхідних і вихідних ресурсних потоків з мінімальними витратами і ризиком з метою прискорення обороту капіталу і зниження витрат збалансованості ресурсів.

Принцип комплексності та взаємопов'язаності ґрунтується на взаємодії всіх видів ресурсів, що зумовлює динамічність їх структури. Розглядаючи сукупність ресурсних факторів забезпечення продуктивності підприємства в рамках системного підходу можна зробити висновок, що в результаті їх взаємодії формуються нові властивості, якими кожний окремих вид ресурсу не володіє. Тобто, комплексна взаємодія всіх видів ресурсів підприємства, задіяних у бізнес-процесах і функціональних сферах визначає здатність підприємства до досягнення цільових орієнтирів розвитку.

Таким чином, парадигмальні зміни в теорії економіки підприємства зумовлюють трансформацію ресурсних пріоритетів з традиційних (матеріальні, фінансові, трудові) до інноваційних, інтелектуальних та інформаційних, які набувають статусу стратегічних ресурсів. Встановлено, що саме ці ресурси формують можливості вищого порядку в контексті реалізації поставлених цілей і завдань функціонування підприємства за рахунок забезпечення найоптимальніших трансформацій традиційних ресурсів. Стратегічні передумови зростання ефективності виробництва доводять доцільність вимірювання продуктивності інноваційних, інтелектуальних, організаційних, інформаційних ресурсів крізь призму темпів приросту сукупної продуктивності підприємства.

Література

1. *Akerlof George A.* The Market for «Lemons»: Quality Uncertainty and the Market Mechanism / A. Akerlof // *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 84, No. 3. (Aug., 1970), pp. 488—500. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: [http://www.eco.uc3m.es/docencia/microiiphd/G %20Akerlof.pdf](http://www.eco.uc3m.es/docencia/microiiphd/G%20Akerlof.pdf)
2. *Wernerfelt B. A.* Resource Based View of the Firm / B. A. Wernerfelt // *Birger Wernerfelt. Strategic Management Journal* 5. — no. 2 (1984). — P. 171—180.
3. *Barney J.* Firm Resources and Sustained Competitive Advantage / J. Barney // *Journal of Management*. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://bus8020kelly.alliant.wikispaces.net/file/view/Firm+ Resources+ and+ Sustained+Competitive+Advantage.pdf>
4. *Коллис Д.* Корпоративная стратегия: ресурсный подход / Дэвид Коллис, Синтия Монтгомери: [пер. с англ. Ю. Кострубов]. — М.: Олимп-Бизнес, 2007. — 371 с.
5. *Шевчук Н. В.* Ефективність ресурсного забезпечення діяльності підприємств: проблеми оцінювання / Н.В. Шевчук // *Ефективна економіка*. — 2010. — №8. — Режим доступу до журн.: <http://www.economy.nayka.com.ua>

УДК 005: 519.87: 338.27

Кукоба В. П.,

д-р екон. наук, професор кафедри економіки підприємств ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна

Kukoba Volodymyr,

Doctor of economic science, Professor at the department of economic of enterprises «KNEU named after Vadym Hetman», Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ТЕХНІЧНОГО РІВНЯ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

EVALUATION FEATURES OF ORGANIZATIONALLY TECHNICAL LEVEL OF MODERN ENTERPRISES

Анотація. Акцентовано увагу на необхідності об'єктивного оцінювання організаційно-технічного рівня українських підприємств. Запропоновано метод розрахунку комплексного показника організаційно-технічного рівня підприємства

Summary. Attention is accented on the necessity of objective evaluation organizationally technical level of the Ukrainian enterprises. The method of calculation of complex index organizationally technical level of enterprise is offered